

De bereikbaarheid van de rest van Nederland voor eilanders

Op de valreep van 2024 was het feest in Zeeland. De Westerscheldetunnel werd tolvrij voor personenverkeer. Bij de aankondiging hiervan in november 2023 zei ex-minister van Infrastructuur en Waterstaat, Harbers, in een interview met Omroep Zeeland dat dit een van de mooiste handtekeningen was die hij dit jaar gezet had: *“Want ik weet hoelang Zeeland gestreden heeft om aan deze onrechtvaardigheid een eind te maken, namelijk dat je voor het bereiken van een stuk Nederland moet betalen”*. En in het NOS-journaal geven zowel gedeputeerde van der Maas als minister Harbers aan de tol voor de Zeeuwen onrechtvaardig te vinden: *“de rest van het land betaalt ook niet voor hun routes”*.

Op de Waddeneilanden, met name op Vlieland, is er wat dit betreft absoluut geen reden om feest te gaan vieren.

Bewoners van Vlieland zijn voor noodzakelijke voorzieningen als een ziekenhuis, opticien en audicien aangewezen op de wal. En er zijn sociale en culturele redenen waarvoor men als eilander naar de wal wil; om (klein)kinderen te bezoeken of een museum, of theatervoorstelling te gaan bekijken. Om aan de wal te komen moet men als eilander met de veerboot naar Harlingen. De boot heeft een levensaderfunctie voor het eiland, andere mogelijkheden om naar de wal te komen zijn er niet.

Binnen de huidige concessie met Rederij Doeksen kost een retourticket Vlieland-Harlingen voor een auto¹ met twee personen gemiddeld tussen € 85 en € 112 (afhankelijk van de grootte van de auto en gekozen afvaart van de boot). Dit is in feite het starttarief waar eilanders, elke keer als zij naar de wal gaan, mee beginnen.

Elke Nederlander buiten de Waddeneilanden stapt zijn voordeur uit en kan per auto naar het ziekenhuis, een andere voorziening of op bezoek bij familie gaan zonder eerst dit ‘starttarief’ te moeten betalen.

Hier lijkt duidelijk sprake te zijn van een ernstige financiële rechtsongelijkheid tussen de eilanders en de overige bewoners van Nederland.

Nu zijn de voorbereidingen in volle gang voor de aanbesteding van de nieuwe veerbootconcessie in 2029. In de lokale krant, De Geitenbode nr. 45 d.d. 13-2-2025, staat in een verslag van Omroep Zilt over het Waddendebat dat de oproep om subsidie van het Rijk om de kosten van eilanders te verlagen door staatssecretaris Jansen wordt afgewezen. *“Er is nu ook geen sprake van en er is in de huidige begroting ook geen ruimte”*. Toch heeft de besluitvorming rond de Westerscheldetunnel laten zien dat het anders kan, het kabinet heeft hiervoor 140 miljoen euro beschikbaar gesteld.

Wel blijft de korting voor de eilanders vastgelegd, belooft de staatssecretaris. Die korting op de gewone tarieven van de veerboot is er nu ook en dat leidt tot het bovengenoemde ‘starttarief’. Een eilander is geen badgast, een badgast gaat een paar keer per jaar naar Vlieland voor vakantie, een eilander wil net als iedereen in Nederland zijn woonplaats kunnen verlaten om naar de rest van Nederland te gaan zonder daar financiële zorgen over te hebben. Slechts 1 x per maand naar de wal komt al op € 1000 - €1200 per jaar! Dat deze hoge kosten om de wal te bereiken ook gevolgen hebben voor de leefbaarheid op Vlieland, lijkt me duidelijk.

Minister van Infrastructuur [REDACTED], staatssecretaris [REDACTED], gedeputeerde van de provincie Fryslân [REDACTED] en gemeente Vlieland, ik roep u op om ook voor de eilandbewoners een eind te maken aan de onrechtvaardigheid en financiële rechtsongelijkheid om zo'n hoog tarief te moeten betalen om de rest van Nederland te bereiken!

Vlieland, 16 maart 2025

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] Vlieland
[REDACTED]

- 1) Bij het besluit van 23 december 2009 tot wijziging van het besluit personenvervoer 2000 i.v.m. de invoering van de concessies personenvervoer naar de Waddeneilanden is bepaald in art. 7a,2 dat het in het eerste lid genoemde personenvervoer tevens wordt bedoeld vervoer van personen die zich verplaatsen per motorrijtuig [....].